

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного Університету»
Навчально-науково-виробничий центр
Національного університету цивільного захисту України
Національний авіаційний університет, кафедра економіки та бізнес-технологій
Imperatyw PI Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
(ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Варшава, Польща)
Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина)
Вільнюський університет, кафедра обліку та аудиту (Вільнюс, Литва)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
«Відновлення та модернізація економіки
України: виклики, пріоритети, практики»

Харків, 2 березня 2023 р.

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ: Гурова Капіталіна – к.е.н., доцент, в. о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Заслужений працівник народної освіти України.

Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Домбровська Світлана – д.держ.упр., професор, проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, Заслужений працівник освіти України.

Катаєв Андрій – заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», к.е.н., доцент.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Міт'яєва Тетяна – к.е.н., доцент, завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Нагорна Ірина – к.е.н., доцент, завідувач відділення економіки та бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subaciene – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Савченко Ілля – к.держ.упр., доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Чумак Оксана – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 6 п.6 від 07.03.2023 р.).

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. – 266 с.

Мельничук М. О., к.е.н.,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО БІЗНЕСУ

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства є важливим інструментом при виборі підприємства як об'єкта інвестування. Саме цій характеристиці приділяють найбільшу увагу потенційні інвестори, вдаючись до вивчення показників фінансово-господарської діяльності підприємства за останні 3-5 років і оцінюючи його як елемент галузі, порівнюючи з іншими конкурентами. Вибір потенційного інвестора часто залежить від економічної життєздатності підприємства чи проекту та рівня стабільності його фінансового стану. Ці параметри найбільш правдиво характеризують інвестиційну привабливість підприємства. Основні критерії оцінки інвестиційної привабливості підприємств, які необхідно враховувати і визначати відповідну систему показників, представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні критерії оцінки інвестиційної привабливості підприємств

Групи показників	Показники у групах	Вагомість показника, %	Нормативне значення і (або) напрямок оптимізації
Виробничий потенціал	Коефіцієнт виробничого потенціалу	30	max
	Коефіцієнт зношення основних засобів	30	min
	Коефіцієнт мобільності	20	max
	Коефіцієнт віддачі основних засобів	20	max
Ліквідність	Коефіцієнт покриття	25	1,8– 2,0
	Коефіцієнт швидкої ліквідності	25	0,8 – 1,0
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	25	0,25
	Коефіцієнт втрати (відновлення) платоспроможності	25	>=1
Фінансова стійкість	Коефіцієнт автономії	20	>0,5
	Коефіцієнт фінансового левериджу	15	<1
	Коефіцієнт маневровості власного капіталу	15	>0
	Коефіцієнт фінансування	15	<1
	Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними засобами	20	>=1
	Коефіцієнт інвестування	15	max
Ділова активність	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	20	max
	Коефіцієнт оборотності активів	20	max
	Коефіцієнт оборотності запасів	20	max
	Тривалість обороту дебіторської заборгованості	15	min
	Тривалість обороту кредиторської заборгованості	15	min
Прибутковість	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	20	>0 max
	Коефіцієнт рентабельності оборотних активів		
	Коефіцієнт рентабельності виробництва	20	>0 max
	Коефіцієнт рентабельності продажу		
	Коефіцієнт рентабельності активів	20	>0 max
		20	>0 max
	20	>0 max	

Джерело: складено автором за [2]

Варто оцінювання інвестиційної привабливості розглядати з точки зору комплексного підходу як самостійну цілісну систему, яка поєднує у собі логічно взаємопов'язані, та спрямовані на досягнення єдиної мети складові елементи – блоки. Рекомендуємо схему окремих блоків та механізм взаємодії різноманітних узагальнюючих показників в системі аналізу оцінки інвестиційної привабливості, подану на рисунку 1.

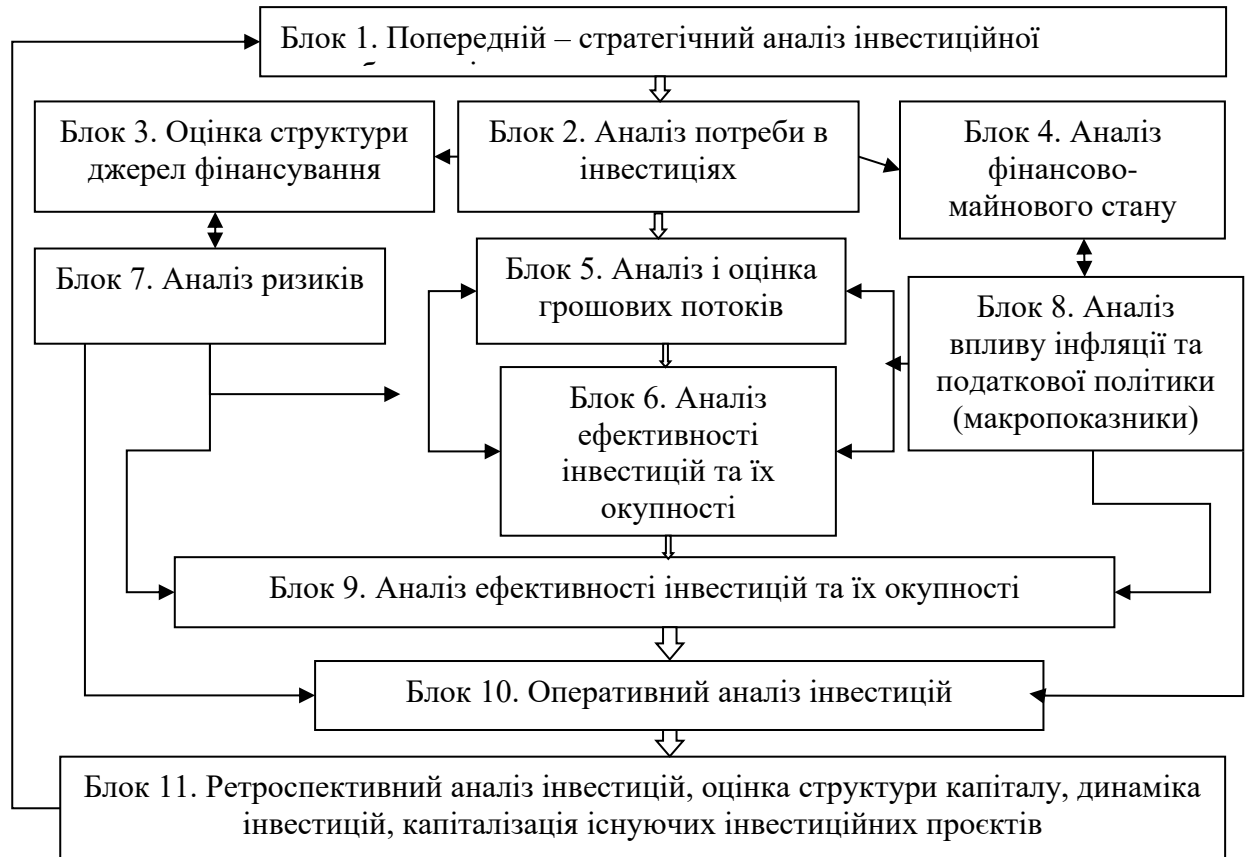

Рисунок 1 – Взаємодія блоків комплексного оцінювання інвестиційної привабливості

Через визначення цілей та задач інвестиційного розвитку, які узгоджуються із загальними стратегічними напрямками малого підприємства, визначається потреба в інвестиціях (блок 1). Аналіз потреби в інвестиціях доцільно здійснювати за видами та строками інвестиційних проєктів (блок 1 та блок 2). Після завершення аналітичного обґрунтування потреби у інвестиціях, варто оцінити структуру джерел фінансування (блок 3).

З цією метою необхідно реально оцінити можливості реалізації проєкту виходячи із власних фінансових можливостей та очікуваного надходження коштів позикового капіталу.

Експерту-аналітику варто реально оцінити розмір потреби у залученні грошових коштів та визначити ключові джерела фінансування.

Аналіз ефективності та окупності інвестиційного проєкту доцільно здійснювати на цьому етапі за допомогою коефіцієнтного методу (чиста поточна вартість, термін окупності, індекс рентабельності, внутрішня норма рентабельності). Такі показники розраховуються у відповідності до величини грошового потоку декількох аналізованих періодів, що дозволяє оцінити вплив чинника часу на зміну вартості грошового потоку (блок 6). Для узагальнення можуть бути складені аналітичні таблиці, які містять інформацію про скупні грошові потоки, що дозволяє отримати інформацію про розрахунок грошових потоків (блок 5).

Використовуючи кількісні та якісні параметри майбутнього грошового потоку, аналітикам необхідно здійснювати аналіз узагальнених показників ефективності реалізації ймовірних інвестицій. На їх основі, використовуючи визначений рівень ризику (блок 7), рівень

інфляції та систему оподаткування (блок 8), приймають управлінське рішення про реалізацію чи відхилення певного інвестиційного проєкту та можливість його реалізувати на даному підприємстві.

За умови пришвидшення оборотності, скорочення часу обороту та заборгованості дозволить збільшити збільшення активів підприємства та забезпечить погашення кредиторської заборгованості. Пришвидження оборотності дозволить покращити результати виробничо-фінансової діяльності, що відповідно, тісно взаємопов'язано із показниками аналізу фінансового стану малого підприємства (блок 6 – блок 11).

Одним із етапів оцінювання інвестиційної привабливості варто розглядати встановлення взаємозв'язків між узагальнюючими показниками, які комплексно характеризують об'єкт дослідження. В таблиці 2 подано взаємозв'язок між окремими блоками на схемі комплексного оцінювання інвестиційної привабливості у вигляді залежностей та узагальнюючих показників такого оцінювання.

Таблиця 2

Основні взаємозв'язки між блоками схеми комплексного оцінювання інвестиційної привабливості та узагальнюючих показників такого оцінювання

Залежність між показниками	Взаємозв'язок між блоками комплексного аналізу
Потреба у інвестиціях › обсяг інвестиційних коштів	Блок 2 › Блок 3
Потреба у інвестиціях › кількісні та якісні характеристики проектного грошового потоку	Блок 2 › Блок 5
Фінансовий важіль › рентабельність власного капіталу	Блок 3 › Блок 6
Фінансовий важіль › розмір проектного грошового потоку	Блок 3 › Блок 5
Фінансовий важіль › коефіцієнт фінансового ризику	Блок 3 › Блок
Рівень інфляції › фінансовий важіль	Блок 8 › Блок 3
Загальні ризики › розмір проектного грошового потоку	Блок 7 › Блок 5
Проектний ризик › термін окупності	Блок 7 › Блок 6
Цільовий показник ефективності › санкціонування проєкту	Блок 6 › Блок 9
Аналіз ймовірності виконання інвестиційного бюджету › коригування політики забезпечення інвестиційної привабливості	Блок 10 › Блок 11 Блок 11 › Блок 1

Варто зауважити на тому, що між показниками аналізу можуть бути наявні прямі та зворотні зв'язки. Від рівня об'єктивності та правильності визначеного типу зв'язку залежить вибір методу аналізу, обсяг необхідної бази даних, кількісна оцінка впливу чинників на зміну результативного показника, визначення із сукупності чинників, які найбільше впливають на стан об'єкта дослідження.

При оцінюванні інвестиційної привабливості малих підприємств слід на кожному етапові аналізу враховувати особливості та специфіку таких підприємств, що визначатиме систему чинників впливу, систему показників для аналізу, коло конкурентів, стадію життєвого циклу, методи аналізу тощо.

Про важливу роль в оцінці інвестиційної привабливості суб'єктів малого підприємництва аналізу стабільності джерел і динаміки грошових потоків за попередні періоди написав Ю. М. Бездітко, зокрема:

– за рахунок яких джерел формуються вхідні грошові потоки, наскільки вони стабільні. Особливу роль відіграє власні це кошти, чи запозичені, джерела їх походження легальні чи мають сумнівну основу тощо;

– наскільки оптимальні вихідні грошові потоки, особливо співвідношення між накопиченням та споживанням;

– позитивний чи негативний грошовий потік формується в результаті, яка періодичність зміни його динаміки та абсолютної величини [1].

Список використаних джерел:

1. Базилевич В. Д., Мазур І. І. Методичні аспекти оцінки масштабів тіньової економіки // Економіка України. 2004. № 8. С. 36-44.
2. Волкова Н. А. Визначення критеріїв оцінки інвестиційної привабливості підприємств АПК // Економічний аналіз: збірник наукових праць. Тернопільський національний економічний університет. м. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». 2016. Том 23. № 2. С. 22-26.

Вакуленко А. М., здобувачка освіти,
науковий керівник: **Гібкін К. Р.**, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПОСЛУГИ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ, ЯК ЕТАП ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

З 24 лютого 2022 року триває російська збройна агресія в Україні, наслідками якої є не лише великі людські втрати, але й значні збитки інфраструктури та секторів економіки, зокрема в сфері послуг гостинності. Війна спустошила сферу туризму, порушила фінансові, енергетичні та продовольчі ринки, спричинила шалену інфляцію по всьому світу. Туризм у центральній, східній та південній Україні повністю припинився. З огляду на такі тенденції питання відновлення туризму, зокрема у повоєнний період, є особливо актуальним в умовах сьогодення, що і лежить в основі актуальності тематики.

Український туризм зараз втрачає значні кошти. Перш за все, це пов'язано зі зменшенням загальної кількості туристів. Наразі Україна повністю позбавлена іноземних туристів, у 2020 році їх кількість досягла близько 4 мільйонів, з яких близько 90 тисяч скористалися послугами українських турфірм. 13 із 24-ти областей України майже повністю припинили діяльність туристичних підприємств.

Одночас С. Баженова, Ю. Пологовська, М. Бикова наголошують на створенні відповідної культури подорожей в Україні, щоб українці могли подорожувати країною та вивчати її історію, традиції та культуру. Адже війна в Україні суттєво змінила сферу внутрішнього туризму, а після війни в країні з'являться нові туристичні напрямки та види туризму. Для досягнення післявоєнного відновлення та стабільного розвитку вітчизняна туристична індустрія потребує партнерства на всіх рівнях, надійної та ефективної участі уряду, забезпечення послідовної вертикальної координації між національними та місцевими органами влади щодо сприяння туризму. Варто зауважити, що впровадження інноваційних процесів в індустрії туризму потребує постійного менеджменту з самого початку. Інфраструктура індустрії туризму є сферою діяльності, в якій через свої особливості такі процеси є край необхідними. Впровадження інновацій як фундаментального елементу

Шелхова С. В. ІНТЕГРАЦІЯ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЗАГАЛЬНОМУ МЕХАНІЗМІ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	213
Басейко А. А., Курилова Н. М. ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В РАМКАХ СТРАТЕГІЧНОГО БАЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	215
Янюк О. В. ІННОВАЦІЇ РЕСТОРАНІВ МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО – ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ У ЗВ’ЯЗКУ ІЗ ВІЙНОЮ	217
Ганнич Н. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ У ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ	220
Кулік М. С. ХАРЧОВА БІОТЕХНОЛОГІЯ – ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК	221
Клепиков М. І. ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА	222
Кулінченко С. О. РОЛЬ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА У ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	223
Кучма С. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ СПРАВИ НА РИНКУ ПОСЛУГ У ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ.....	225
Нагорна І. В., Малєєва В. Ю. ДОНОРСЬКА ДОПОМОГА ЯК МЕТОД ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	226
Мельничук М. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ’ЄКТА МАЛОГО БІЗНЕСУ.....	229
Вакуленко А. М. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПОСЛУГИ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ,ЯК ЄТАП ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	232
Катаєв А. В. СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНІ ВІДНОСИНИ ПРАЦІВНИКА ТА РОБОТОДАВЦЯ: ЗМІНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	233
Наливко А.А., Годлюк В.Д. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	235
Нікітенко В. В. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ М’ЯСНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	236
Резенкіна Н. О., Карашук Г. ЗМІНИ В ТРУДОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	237
Рідкокаша Л. І. НЕТРАДИЦІЙНА БОРОШНЯНА СИРОВИНА, ЯК ГОЛОВНИЙ КОМПОНЕНТ У ВИРОБНИЦТВІ ХЛІБА ТА ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ.....	239
Резенкіна Н. О., Убейко О. ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН ТА ДЕРЖАВИ В ДОСЯГНЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ДОБРОБУТУ.....	240
Поволяшко К.В., Постольна Н.О. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	241
Резенкіна Н. О. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	243
Смірнова К. А., Постольна Н. О. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	245
Гібкін К. Р. МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ПОСЛУГИ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ПЕРІОД.....	247